

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดความหมาย
ของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ตามระยะที่กำหนดไว้
ในขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 26

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามสภาพปัญหาด้านคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 2 สร้างตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี การสัมภาษณ์ และการสอบถาม

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการยกร่างตัวชี้วัด

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุม โดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทมติ (MACR) เพื่อยืนยันตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 3 สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี การสัมภาษณ์ และการสอบถาม

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำชุดกิจกรรมไปหาคุณภาพ

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการยืนยันคุณภาพของชุดกิจกรรม

โดยสัมมนา (Focus Group)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 4 ทดลองใช้ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

4.1 ผลการสร้างคู่มือกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

4.2 ประเมินผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสังเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อคัดเลือกตัวแปรหรือองค์ประกอบ ปรัชญาผล ดังนี้

องค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มี 3 องค์ประกอบหลัก และ 12 องค์ประกอบย่อย คือ ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 1) ใฝ่เรียนรู้ 2) ความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านที่ 2 การพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ซื่อสัตย์สุจริต 5) รักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบ 8) ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง และด้านที่ 3 การพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ประกอบด้วย 10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญูกตเวที และ 12) มีจิตสาธารณะ

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามสภาพปัญหาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ผลการสอบถามสภาพปัญหาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปรัชญาผล ดังตารางที่ 19 ดังนี้

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 26 โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ใฝ่เรียนรู้			
1.1 นักเรียนมีปัญหาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	4.25	0.84	มาก
1.2 นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการซักถามปัญหา ข้อสงสัย	4.16	0.94	มาก
1.3 นักเรียนมีปัญหาการแสวงหาประโยชน์ และค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ	4.25	0.86	มาก
1.4 นักเรียนมีปัญหาด้านความกระตือรือร้นสนใจ ใฝ่เรียนรู้	4.17	0.91	มาก
1.5 นักเรียนมีปัญหาการจดบันทึกสรุปความรู้ และถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้	4.15	0.94	มาก
เฉลี่ย	4.19	0.90	มาก
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง			
2.1 นักเรียนมีปัญหาต่อการกล้าแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	4.15	0.91	มาก
2.2 นักเรียนมีปัญหาด้านการกล้าทักท้วงในสิ่งที่ ไม่ถูกต้อง	4.11	1.05	มาก
2.3 นักเรียนมีปัญหาต่อการกล้ายอมรับความคิด	4.09	0.92	มาก
2.4 นักเรียนมีปัญหาด้านเสนอตัวเข้าแข่งขันหรือ ทำงานทำทนาย	4.18	0.82	มาก
2.5 นักเรียนมีปัญหาที่กล้าแสดงออกในทางที่ ถูกต้อง	4.23	0.78	มาก
เฉลี่ย	4.15	0.90	มาก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
3.1 นักเรียนมีปัญหาคำแสดงถึงความเป็นพลเมืองดีของชาติ	4.11	0.91	มาก
3.2 นักเรียนมีปัญหาคำเข้าร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติ	4.04	0.97	มาก
3.3 นักเรียนมีปัญหาคำแสดงออกต่อการเคารพธงชาติ ด้วยความตั้งใจ	4.14	0.89	มาก
3.4 นักเรียนมีปัญหาคำเข้าร่วมกิจกรรมมีความศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา	4.08	0.92	มาก
3.5 นักเรียนมีปัญหาคำเข้าร่วมกิจกรรมเคารพเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์	4.09	0.92	มาก
เฉลี่ย	4.09	0.92	มาก
4. ความซื่อสัตย์สุจริต			
4.1 นักเรียนมีปัญหาคำพูดความจริง	4.24	0.89	มาก
4.2 นักเรียนมีปัญหาคำนำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง	4.17	0.96	มาก
4.3 นักเรียนมีปัญหาคำเลขทุจริตต่อการสอบ	4.23	0.84	มาก
4.4 นักเรียนมีปัญหาคำมีพฤติกรรมลักขโมย	4.13	0.92	มาก
4.5 นักเรียนมีปัญหาคำรับทรัพย์สินจากผู้อื่นเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	4.28	0.84	มาก
เฉลี่ย	4.21	0.91	มาก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. รักความเป็นไทย			
5.1 นักเรียนมีปัญหาคการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง	4.16	0.88	มาก
5.2 นักเรียนมีปัญหาคการใช้สินค้าไทย และนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.18	0.88	มาก
5.3 นักเรียนมีปัญหาคารู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน และมีความเคารพผู้ใหญ่	4.15	0.87	มาก
5.4 นักเรียนมีปัญหาคาร่วมกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.13	0.87	มาก
5.5 นักเรียนมีปัญหาคามีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี	4.14	0.85	มาก
เฉลี่ย	4.15	0.87	มาก
6. การมีวินัย			
6.1 นักเรียนมีปัญหาคาปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงของโรงเรียน	4.39	0.88	มาก
6.2 นักเรียนมีปัญหาคาเรื่องการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	4.42	0.82	มาก
6.3 นักเรียนมีปัญหาคาตรงต่อเวลา	4.39	0.87	มาก
6.4 นักเรียนมีปัญหาคารักษาสาธารณะสมบัติ และสิ่งแวดลอม	4.43	0.83	มาก
6.5 นักเรียนมีปัญหาคาเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูผู้สอนกำหนด	4.41	0.83	มาก
เฉลี่ย	4.41	0.84	มาก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. ความรับผิดชอบ			
7.1 นักเรียนมีปัญหาคารเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน	4.34	0.87	มาก
7.2 นักเรียนมีปัญหาคารปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้	4.35	0.84	มาก
7.3 นักเรียนมีปัญหาคารปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจละเอียด รอบคอบ	4.37	0.82	มาก
7.4 นักเรียนมีปัญหาคารปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด	4.36	0.84	มาก
7.5 นักเรียนมีปัญหาคารปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง	4.34	0.92	มาก
เฉลี่ย	4.35	0.86	มาก
8. ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน			
8.1 นักเรียนมีปัญหาคารปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจเข้มแข็ง	4.25	0.88	มาก
8.2 นักเรียนมีปัญหาคารมีสมาธิ อดทนในการปฏิบัติงานได้ดี	4.28	0.84	มาก
8.3 นักเรียนมีปัญหาคารในการควบคุมอารมณ์และรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของคนอื่นได้	4.39	0.82	มาก
8.4 นักเรียนมีปัญหาคารปฏิบัติงานด้วยความเพียรพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	4.35	0.81	มาก
8.5 นักเรียนมีปัญหาคารในการพยายามต่อสู้อุปสรรคจนประสบความสำเร็จ	4.15	0.88	มาก
เฉลี่ย	4.28	0.85	มาก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง			
9.1 นักเรียนมีปัญหการรู้จักใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน	4.13	0.89	มาก
9.2 นักเรียนมีปัญหการปิดน้ำ ปิดไฟ ทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	4.18	0.52	มาก
9.3 นักเรียนมีปัญหการใช้จ่ายเงินส่วนตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.10	0.60	มาก
9.4 นักเรียนมีปัญหการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.26	0.53	มาก
9.5 นักเรียนมีปัญหการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	4.19	0.33	มาก
เฉลี่ย	4.17	0.89	มาก
10. ความสามัคคี			
10.1 นักเรียนมีปัญหความพร้อมเพรียง ประองคองเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	4.22	0.91	มาก
10.2 นักเรียนมีปัญหการเคยก่อเหตุทะเลาะวิวาท	4.24	0.90	มาก
10.3 นักเรียนมีปัญหการให้ความร่วมมือในการทำงานทุกอย่าง	4.28	0.82	มาก
10.4 นักเรียนมีปัญหานิสัยรักใคร่ สามัคคีในหมู่เพื่อน ๆ และญาติ	4.26	0.88	มาก
10.5 นักเรียนมีปัญหการเคารพในสิทธิของผู้อื่นและเชื่อมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.20	0.89	มาก
เฉลี่ย	4.24	0.88	มาก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
11. ความมกัตัญญกตเวที			
11.1 นักเรียนมีปัญหาคารตระหนักในพระคุณ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณ	4.27	0.90	มาก
11.2 นักเรียนมีปัญหาคารตระหนักในพระคุณ ครู-อาจารย์	4.18	0.91	มาก
11.3 นักเรียนมีปัญหาคารสัมมาคารวะต่อครู อาจารย์ และผู้สูงวัย	4.16	0.93	มาก
11.4 นักเรียนมีปัญหาคารอาสาช่วยเหลืองานครู อาจารย์หรือสังคม	4.21	0.87	มาก
11.5 นักเรียนมีปัญหาในการแสดงความมกัตัญญกตเวทีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.27	0.86	มาก
เฉลี่ย	4.22	0.89	มาก
12. จิตสาธารณะ			
12.1 นักเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความตั้งใจ	4.20	0.88	มาก
12.2 นักเรียนมีปัญหาคารขอบเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว	4.28	0.87	มาก
12.3 นักเรียนมีปัญหาคารรู้จักแบ่งปันตาม สถานภาพของตน	4.25	0.89	มาก
12.4 นักเรียนมีปัญหาคารช่วยเหลือผู้อื่นและ ส่วนรวมทั้งกำลังกายและกำลังปัญญาด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	4.26	0.88	มาก
เฉลี่ย	4.25	0.88	มาก
โดยรวม	4.23	0.89	มาก

จากตารางที่ 19 สภาพปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีวินัย มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ด้านความรับผิดชอบ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35
ด้านขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ตามลำดับ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีดังนี้ คือ

1. ปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
  - 1.1 นักเรียนไม่มีความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน ไม่แสวงหาความรู้
จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน (ความถี่ 47)
  - 1.2 นักเรียนไม่กล้าตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์
ในขณะปฏิบัติกิจกรรม (ความถี่ 41)
  - 1.3 นักเรียนไม่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ขำรังไว้ซึ่งความเป็น
ชาติไทย สรัทธายึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (ความถี่ 38)
  - 1.4 นักเรียนไม่ประพฤติตนตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และไม่ยึด
หลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต ไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
(ความถี่ 34)
  - 1.5 นักเรียนไม่เห็นคุณค่า ไม่ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย
ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารไม่ถูกต้อง
และไม่เหมาะสม (ความถี่ 29)
  - 1.6 นักเรียนไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ
ของครอบครัว โรงเรียน และสังคม (ความถี่ 26)
  - 1.7 นักเรียนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ การทำหน้าที่ของตน ไม่ปฏิบัติตาม
กฎระเบียบ ไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ในการทำงานและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
(ความถี่ 23)

1.8 นักเรียน ไม่มีความตั้งใจและไม่ค่อยรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย (ความถี่ 21)

1.9 นักเรียน ไม่ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ความถี่ 19)

1.10 นักเรียน ไม่มีความพร้อมเพียง ร่วมใจกันปฏิบัติงาน ให้บรรลุผล ตามที่ต้องการอย่างสร้างสรรค์ (ความถี่ 16)

1.11 นักเรียน ไม่มีความรู้สึกสำนึกในการกระทำสิ่งที่เป็นประ โยชน์ เพื่อตอบแทนบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่น (ความถี่ 12)

1.12 นักเรียน ไม่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ไม่แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำ ประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่ค่อยเข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน ไม่อาสาช่วยเหลือสังคม ไม่ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และไม่ร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน (ความถี่ 9)

2. แนวทางแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2.1 ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จัดทำแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ไขและการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการบูรณาการในรายวิชาที่ตนเองทำการสอน (ความถี่ 81)

2.2 โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมการเข้าค่าย ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เช่น การเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม การเข้าค่ายลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม เป็นต้น (ความถี่ 78)

2.3 โรงเรียนจัดทำโครงการ/กิจกรรม เช่น โครงการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีในสถานศึกษา โครงการส่งเสริมวินัยนักเรียน โครงการส่งเสริมกีฬานันทนาการ โครงการเกษตรนอกรอบอย่างพอเพียง และ โครงการประกวดแข่งขันนักเรียนคนดี และคนเก่ง เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ความถี่ 79)

2.4 การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน ของสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำวัน และกิจกรรม อบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่นักเรียนจะได้รับการปลูกฝังทุกวัน (ความถี่ 77)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 2 สร้างตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักทฤษฎี การสัมภาษณ์ และการสอบถาม ดังนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลปรากฏดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสังคม อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการ/กิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ซึ่งจากการวิเคราะห์หลักการทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากหลักทฤษฎีของ Maslow ทฤษฎีของ Roger ทฤษฎีทางด้านจิตพิสัยของแคโรล โวลและคณะ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต และทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม รวมทั้งได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีองค์ประกอบ 3 ด้าน และ 12 องค์ประกอบย่อย ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านที่ 1 การพัฒนาตนเอง มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) ใฝ่เรียนรู้ นักเรียนมีความตั้งใจ ความพยายามหรือความกระตือรือร้น ความสนใจ ความพอใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งความรู้ด้านการเรียน และสภาพแวดล้อมรอบตัว มีความรู้เท่าทันวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้

2) ความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนมีการกล้าแสดงออก สามารถพึ่งตนเองได้ มีการเป็นตัวของตัวเอง และรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ถูกต้อง และเหมาะสม

องค์ประกอบด้านที่ 2 การพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต
ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย ดังนี้

3) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนมีการแสดงออกถึงความจงรักภักดี
ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

4) ซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนมีความประพฤติที่ตรงและจริงใจ ไม่คิด
ทรยศ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวงและประพฤติชอบในทางที่ชอบ เช่น พูดความจริง ไม่ลักขโมย
ไม่แอบอ้าง ผลงานของคนอื่นมาเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ

5) รักความเป็นไทย นักเรียนมีความพร้อมเพรียงปรองดอง
เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีมารยาทที่งดงามแสดงออกทางกิริยาอาการที่ควรประพฤติปฏิบัติ
ให้มีขอบเขต ระเบียบแบบแผนเหมาะสมกับกาลเทศะและสังคม มีความเกรงใจ ความเป็น
ประชาธิปไตย และความรู้สึกร่วมใจชื่นชมยินดีร่วมมือกัน กระทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี
โดยเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

6) มีวินัย นักเรียนมีคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้
สามารถควบคุมตนเองทั้งทางกาย วาจาและใจ ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ
ขององค์กรหรือสังคมนั้น ๆ เช่น การตรงต่อเวลา การรักษาสาธารณประโยชน์ การปฏิบัติ
ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ฯลฯ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ตลอดทั้งเคารพในสิทธิ
และเสรีภาพของผู้อื่น

7) ความรับผิดชอบ นักเรียนมีการยอมรับผลการกระทำของตนเอง
ทั้งในสิ่งที่ดีหรือ ไม่ดีและสามารถควบคุมตนเองได้ มีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการเรียน
และการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดเวลา มีการวางแผนการปฏิบัติงานการใช้
เวลาอย่างมีระบบและเหมาะสม ตลอดทั้งปฏิบัติอย่างครบถ้วน โดยการคำนึงถึงความปลอดภัย
ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม

8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน นักเรียนมีความตั้งใจ มั่นใจ แน่วแน่ต่อ
การทำงานของตนเองอย่างมีเหตุผล มีหลักการในการที่จะทำงานหรือสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง
ได้ถูกต้องเหมาะสมและเรียบร้อย

9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนมีความพอประมาณ
ความระมัดระวัง การรู้จักยับยั้งในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เงิน วัสดุ อุปกรณ์ น้ำ ไฟฟ้า ฯลฯ
ทั้งของตนและส่วนรวม ให้พอเหมาะพอควรเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการใช้อุปกรณ์
การเรียนอย่างคุ้มค่า

องค์ประกอบด้านที่ 3 การพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย ดังนี้

10) ความสามัคคี นักเรียนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของกลุ่มคนในสังคม มีความรักใคร่ผูกพันในหมู่คณะ ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

11) ความกตัญญูกตเวที นักเรียนมีความรู้สึกลำบากหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดีหรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของบิดามารดา ผู้อื่นและสิ่งอื่นที่มีต่อตน

12) มีจิตสาธารณะ นักเรียนมีการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม มีความเสียสละ ปฏิบัติงานและด้วยความเต็มใจไม่หวังผลตอบแทน

จากองค์ประกอบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งประกอบด้วย มี 3 องค์ประกอบหลัก และ 12 องค์ประกอบย่อย คือ ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย

1) ใฝ่เรียนรู้ 2) ความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านที่ 2 การพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ 4) ซื่อสัตย์สุจริต 5) รักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบต่อ 8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง และด้านที่ 3

การพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ประกอบด้วย 10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญู กตเวที และ 12) มีจิตสาธารณะ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน จะต้องมุ่งจัดเวลา บ่มเพาะปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผลปรากฏดังนี้

1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 7 โรงเรียน รวม 7 คน ระหว่างวันที่ 1-10 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ให้ความเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ ควรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต พึ่งตนเอง อุดสาหะ รักการทำงาน

อดทน อดกลั้น กตัญญูคุณงามความดี กระตือรือร้น ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม มีความเป็นประชาธิปไตย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีสัมมาคารวะ มีความสามารถในการวิเคราะห์ ไม่พัวพันสิ่งมอมเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ มีความตื่นตัวต่อปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีมารยาทไทย นอกจากนี้ยังรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักพึ่งตนเอง และมีอุดมคติ มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ รวมทั้งนักเรียนยังมีความประพฤติเรียบร้อย มีความรับผิดชอบในหน้าที่การเรียนของตนเอง ไม่คิดอวดบอกร่ำรวย ที่นำไปสู่ความเสื่อมเสีย รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียนก็กล้าที่จะซักถามอาจารย์อันเป็นหน้าที่ของนักเรียน โดยทั่วไป มีพฤติกรรมแสดงออกที่เสียสละช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดหรือที่ครูจัดขึ้น หรือที่นักเรียนริเริ่มขึ้นเอง ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนบางตอน ดังนี้

“...คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนควรมีลักษณะคือ การพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ การประหยัดและรู้จักอดออม การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รวมทั้งการเข้าห้องตรงเวลา มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียน ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูผู้สอนกำหนดทำงานให้เสร็จทันเวลา ก็ถือว่ามีความรับผิดชอบสูงแล้ว ซึ่งความรับผิดชอบจะส่งผลให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่น ๆ ตามมา...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนสารคามพิทยาคม. 2554 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนควรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือ มีวินัย ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา ใฝ่การเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม เป็นผู้นำทำความดีหลีกเลี่ยงอบายมุข และมีความสุขกับวิถีพอเพียง กตัญญูคุณงามความดี อดทนอดกลั้น ภูมิใจในความเป็นไทย และรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องมีความประพฤติเรียบร้อย มีความรับผิดชอบ มาโรงเรียนเช้า ส่งงานให้กับครูทุกวิชา มีจิตสาธารณะ โดยให้ความช่วยเหลือคุณครูผู้ที่ไม่ได้สอนเราหรือผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนเดียวกันหรือโรงเรียนอื่น ๆ และต้องมีความประพฤติต่อสังคมดีต่อครอบครัวดีเสมอต้นเสมอปลาย...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่โรงเรียนต้องการให้นักเรียนมีคือ มีมนุษยสัมพันธ์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความประหยัด มีความสนใจใฝ่รู้ มีความรักสามัคคี มีการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน มีความกตัญญูกตเวทีย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการพึ่งตนเอง มีความอดกลั้น มีมารยาทไทย อีกทั้งยังต้องมีตรงต่อเวลา เคารพในกฎเกณฑ์ระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การแต่งกาย มารยา การแสดงออกที่ถูกต้องตามกาลเทศะ มีความเคารพต่อครูผู้สอนอย่าง สม่ำเสมอ เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามในตัวนักเรียน มีความเมตตากรุณา มีความขยันอดทน มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมจนเป็นที่ยอมรับของเพื่อนนักเรียนและครูผู้สอน มีน้ำใจช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือ ความเอื้อเฟื้อ เสียสละ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มหรือ ที่โรงเรียนจัดด้วยความเต็มใจ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนนาคนานาประชาสรรค์. 2554 : สัมภาษณ์)

2) ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามองค์ประกอบที่กำหนด จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 7 โรงเรียน รวม 7 คน ระหว่างวันที่ 1-10 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ให้ความเห็นว่า ส่วนใหญ่ตัวชี้วัดที่ แสดงถึงพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามองค์ประกอบที่กำหนด มีดังนี้

(1) องค์ประกอบด้านใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนมีความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังสามารถสรุปเป็น องค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมี

ความเพียรพยายามในการเรียนรู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งต้องบันทึกความรู้ วิเคราะห์ ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์ บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนมีความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อ ได้อย่างเหมาะสม...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่าชาวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(2) องค์ประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนกล้าแสดงออก ฟังตนเองได้

มีความเป็นตัวของตัวเอง และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือทำงานท้าทาย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทำงานที่ได้รับ

มอบหมายได้ด้วยตนเอง กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง สามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างดี มีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิต และรู้วิธีการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นด้วย ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และกล้ายอมรับความจริง...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเอง...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างดี และรู้วิธีการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่าขาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(3) องค์ประกอบด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนขึ้นตรงเคารพธงชาติ ร่วมกันร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ห่วงแหนปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือเป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ และการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางส่วน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนร่วมกันร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือเป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ การแสดงความสำนึก และการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่าลาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(4) องค์ประกอบด้านเชื้อสัจธรรม

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา ใจ และประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ต่อตนเองทั้งทางกายวาจา ใจ นักเรียนปฏิบัติตาม โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัว ต่อการกระทำผิด รวมทั้งปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็น ของตนเอง และรู้จักปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางส่วน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกายวาจา ใจ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ ปฏิบัติตนโดยละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด รวมทั้งปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่าลาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(5) องค์ประกอบด้านการรักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนมีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทย ในการสื่อสาร ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนแต่งกายและมีมารยาทงดงาม แบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย รู้จักชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้ เหมาะสมในวิถีชีวิต ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย และมีส่วนร่วมในการสืบทอด ภูมิปัญญาไทย ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์ บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนแต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรปือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนรู้จักเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย รู้จักชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรปือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่น เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(6) องค์ประกอบด้านการมีวินัย

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนต้องปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนต้องปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และนักเรียนต้องตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบ

ในการทำงาน ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์
บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ
นักเรียนต้องปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน
และสังคม...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ
นักเรียนต้องตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ
นักเรียนต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรับผิดชอบในการทำงาน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(7) องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ

ตัวชี้วัด ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ
มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ตรงต่อเวลา ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน
เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ไม่หนีลดเลี้ยวงาน หากความรู้เพิ่มเติม
ปฏิบัติงานได้สำเร็จ ปฏิบัติตามขั้นตอน จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือให้พร้อมเรียนและ
ปฏิบัติงาน เลือกลงใช้วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน เข้าเรียน
ตรงเวลา ส่งงานตามกำหนดเวลาส่ง บอกจุดดี จุดเด่น จุดด้อย ของงานที่ทำได้ เสนอแนะ
วิธีแก้ไขปรับปรุงงาน แก้ไขข้อบกพร่อง มีผลงานที่ประณีต ร่วมกิจกรรม หรือรณรงค์
การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา
ให้สวยงาม ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์
บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องไม่หลีกเลี่ยงงาน แสวงหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งปฏิบัติงานให้สำเร็จตามขั้นตอน จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือให้พร้อมเรียนและปฏิบัติงาน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลา ตั้งงานตามกำหนดเวลาส่ง บอกจุดดี จุดเด่น จุดด้อย ของงานที่ทำ ได้ เสนอแนะวิธีแก้ไขปรับปรุงงาน แก้ไขข้อบกพร่อง มีผลงานที่ประณีต...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนร่วมกิจกรรม หรือรณรงค์ การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาให้สวยงาม...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(8) องค์ประกอบด้านขยันหมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ การงาน และทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง ทุ่มเท่าทำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน รวมทั้งพยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์ บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง ทุ่มเททำงาน อคทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนนบรีอวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องพยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายซึ่งชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(9) องค์ประกอบด้านการประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม นักเรียนใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี นักเรียนปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด นักเรียนวางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และนักเรียน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รวมทั้งยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนนักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองและของส่วนรวม เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนนบรีอ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รวมทั้งยอมรับและปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(10) องค์ประกอบด้านความสามัคคี

ตัวชี้วัด ได้แก่ ทัศนคติเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ร่วมมือกันทำงาน และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม ให้คำแนะนำ เพื่อแก้ไขปัญหา แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ให้ผู้อื่นยืมสิ่งของ ระยะเวลาส่วนตัว เพื่อช่วยเหลือเพื่อน สังคม ชุมชน เมื่อมีความจำเป็น มีการปรับตัวเข้าหากันและสามารถรวมตัวกันอย่างพร้อมเพรียงเพื่อร่วมมือกันทำงาน เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ร่วมมือรวมพลังกันเพื่อทำงานให้สำเร็จ มีการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดจากการทำงานร่วมกัน อย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เสนอแนวคิดใหม่ ๆ และนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน ดังตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนมีการปรับตัวเข้าหากันและสามารถรวมตัวกันอย่างพร้อมเพรียงเพื่อร่วมมือกันทำงาน เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ร่วมมือรวมพลังกันเพื่อทำงานให้สำเร็จ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องรู้จักการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดจากการทำงานร่วมกันอย่างด้อยที่ด้อยอาศัย เสนอแนวคิดใหม่ ๆ และนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(11) องค์ประกอบด้านความกตัญญูทศเวที

ตัวชี้วัด ได้แก่ รำลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ และเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ระลึกถึงแม่และพระคุณของแม่อย่างสม่ำเสมอ ตอบแทนพระคุณของพ่อแม่ด้วยความเต็มใจ ให้การดูแลพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ หรือผู้อุปการะเลี้ยงดู กราบไหว้ แสดงความเคารพพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอ ตอบแทนบุญคุณโดยไม่หวังคำชื่นชม ยกย่อง ช่วยเหลืองานบ้าน และแสดงการกระทำที่ทำให้ท่านภูมิใจ ถ่อมตน ช่วยเหลืองาน โรงเรียน ร่วมพัฒนาชุมชนใน โอกาสต่าง ๆ และยึดมั่นในหลักคำสอนทางศาสนา และประพฤติปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนระลึกถึงแม่และพระคุณของแม่อย่างสม่ำเสมอ ตอบแทนพระคุณของแม่ด้วยความเต็มใจ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรปือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนกราบไหว้ แสดงความเคารพพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอ ตอบแทนบุญคุณโดยไม่หวังคำชื่นชม ยกย่อง และช่วยเหลืองานบ้าน และแสดงการกระทำที่ทำให้ท่านภูมิใจ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรปือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนต้องพูดไพเราะ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ช่วยเหลืองานโรงเรียน ร่วมพัฒนาชุมชน ในโอกาสต่าง ๆ และยึดมั่นในหลักคำสอนทางศาสนา และประพฤติปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ ต่อสังคม...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

(12) องค์ประกอบด้านการมีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด ได้แก่ นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง ผลตอบแทน และเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ทำงานด้วยความเต็มใจ อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาด้วยความสมัครใจ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น รวมทั้งดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางตอน ดังนี้

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตาม องค์ประกอบด้านการมีจิตสาธารณะ คือ นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่น ๆ รวมทั้งดูแลรักษาสาธารณสมบัติด้วยความเต็มใจ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตาม องค์ประกอบที่กำหนด คือ อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาด้วยความสมัครใจ ...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

3) กิจกรรมที่จะทำให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประสบความสำเร็จตามองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 7 โรงเรียน รวม 7 คน ระหว่างวันที่ 1-10 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ให้ความเห็นว่า ส่วนใหญ่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 12 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ใฝ่เรียนรู้ 2) ความเชื่อมั่นในตนเอง 3) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ 4) ซื่อสัตย์ สุจริต 5) รักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบ 8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน 9) ประหยัด และอยู่อย่างพอเพียง 10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญูกตเวที และ 12) มีจิตสาธารณะ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เสนอแนะว่า ควรหานวัตกรรมสื่อการสอนที่จะกระตุ้น ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรเป็นชุดกิจกรรม เพราะชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ที่รวบรวมสื่อ กระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียนเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไปในทางที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งชุดกิจกรรมยังเป็นนวัตกรรมที่เน้น ให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ทำให้สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระการเรียนรู้ ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ซึ่งครูส่วนมากนิยมนำชุดกิจกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน และแก้ไขพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งชุดกิจกรรมที่สามารถ ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมและวิธีการ ดังต่อไปนี้คือ

- (1) บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยครูผู้สอน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- (2) จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมการเข้าค่ายฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

(3) จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดทำโครงการ/กิจกรรม คือ 1) ห้องสมุดห้องสมุดมีชีวิต/ ห้องสมุด 3 D / ตะกร้าความรู้ 2) การสอนแบบโครงงาน 3) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4) กิจกรรมค่ายวิชาการ 5) โครงการกลุ่มสัมพันธ์ 6) กิจกรรมรักกันไว้เถิด 7) กิจกรรมวันสำคัญทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น วันรัฐธรรมนูญ วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันแม่และวันพ่อแห่งชาติ 8) กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียน 9) กิจกรรมยกย่องคนดี 10) กิจกรรม ยิ้มไหว้ทักทายกัน 11) กิจกรรมสำนวน ไทยวันละคำ/ภาษาไทยวันละคำ 12) การแต่งกาย ด้วยผ้าไทย สวมชุดท้องถิ่นอาทิตย์ละ 1 วัน 13) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม/ค่ายพักแรมลูกเสือ- เนตรนารี 14) กิจกรรม ๕ ส 15) กิจกรรมกีฬาพาเพลิน 16) กิจกรรมประกาศเกียรติคุณนักเรียน ประเภทขยัน เรียบดี และประพฤติดี 17) กิจกรรมงานอาชีพ เช่น ปลูกพืชผักสวนครัว เพาะพันธุ์ ก่อไส้ไม้ การเลี้ยงปลา ทำปุ๋ยหมักชีวภาพเกษตรอินทรีย์ 18) กิจกรรมรักกันไว้เถิด 19) กิจกรรม วันพ่อแห่งชาติ 20) กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ 21) กิจกรรมบำเพ็ญตนในวันสำคัญ เช่น ร่วมกัน ปลูกต้นไม้วันพีชมงคล ทำความสะอาด/พัฒนา ถนน วัด ศาลาหมู่บ้าน โรงเรียน ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว 22) กิจกรรมชมรมอาสาพัฒนา 23) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน/พี่ช่วยน้องสอน อ่าน/เขียน 24) กิจกรรมดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จากโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ พัฒนานักเรียนดังกล่าว จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี

(4) ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา กิจกรรมกิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน และกิจกรรมอบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์ ตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางส่วน ดังนี้

“...กิจกรรมที่จะทำให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประสบความสำเร็จตามองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ชุดกิจกรรมการบูรณาการ ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสื่อประสม (Multi-media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ตามหัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ โดยจัดเอาไว้ เป็นชุด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดีขึ้น...”

(ผู้บริหารโรงเรียน โนนแดงวิทยาคม. 2554 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมที่จะทำให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประสบความสำเร็จ ตามที่โรงเรียนของผมได้นำไปพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้ผลดี ก็คือ การจัดทำโครงการ/กิจกรรม 1) ห้องสมุดห้องสมุดมีชีวิต/ห้องสมุด 3 D /ตระกร้าความรู้ 2) กิจกรรมวันสำคัญทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น วันรัฐธรรมนูญ วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันแม่และวันพ่อแห่งชาติ 3) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม/ค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี 4) กิจกรรมช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และกิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงปลา และทำปุ๋ยหมักชีวภาพเกษตรอินทรีย์ ซึ่งถือว่าเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน รวมทั้งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ค้ำจุนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งโรงเรียนส่วนมากนิยมนำชุดกิจกรรมแบบนี้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน...”

(ผู้บริหาร โรงเรียน โนนราษฎร์วิทยา. 2554 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมที่จะทำให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประสบความสำเร็จคือ กิจกรรมที่บูรณาการและสอดแทรกเข้ากับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนปกติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนมีลักษณะที่ให้นักเรียน ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง จากกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) กิจกรรมที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลนอกจากนี้จะต้องจัดเป็น โครงการต่าง ๆ ที่พัฒนาจริยธรรมต่าง ๆ ให้นักเรียน โดยมีชุดกิจกรรมที่เรียกว่า “Character Counts” ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีของนักเรียน ให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ (Six Pillars of Character) ที่มุ่งสร้างเสริมให้เกิดกับนักเรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเคารพผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม การดูแลเอาใจใส่เกื้อกูล และความเป็นพลเมืองที่ดี...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการยกย่องตัวชี้วัด (KPI) จำนวน 12 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการยกย่องตัวชี้วัด (KPI) จำนวน 12 ด้าน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี แนวปฏิบัติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) ก้นการสร้างตัวชี้วัดการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับตัวชี้วัดและองค์ประกอบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ในระยะที่ 1 มาทำการ ยกย่องตัวชี้วัด (KPI) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งตัวชี้วัด (KPI) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ผู้วิจัยนำเสนอ ดังนี้

องค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 12 ด้าน

มีตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดังนี้

1) ด้านใฝ่เรียนรู้ มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1.1) ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 1.2) แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้อย่างเหมาะสม และ 1.3) นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 2.1) การกล้าแสดงออก 2.2) การพึ่งตนเอง 2.3) การเป็นตัวของตัวเอง และ 2.4) การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

3) ด้านรักชาติ ศาสนา รัชสมัย มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 3.1) เป็นพลเมืองดี ของชาติ 3.2) ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย 3.3) ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และ 3.4) เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

4) ด้านซื่อสัตย์สุจริต มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 4.1) ประพฤติตรงตามความ เป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ 4.2) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ 4.3) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อหน้าที่การงาน และ 4.4) ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ

- 5) ด้านรักความเป็นไทย มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 5.1) ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย 5.2) เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และ 5.3) อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย
- 6) มีวินัย มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 6.1) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม และ 6.2) ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม
- 7) ความรับผิดชอบ มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 7.1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ และมีความละเอียดรอบคอบ 7.2) ตรงต่อเวลา 7.3) ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน และ 7.4) เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต
- 8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 8.1) ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และ 8.2) ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
- 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 9.1) ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม และ 9.2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 10) ความสามัคคี มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 10.1) ละความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม 10.2) ร่วมมือกันทำงาน และ 10.3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 11) ความกตัญญูกตเวที มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 11.1) ราลึกลับบุญคุณของผู้มีพระคุณ และ 11.2) เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 12) มีจิตสาธารณะ มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 12.1) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และ 12.2) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
- นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ที่นักเรียนแสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งผลการยกร่างตัวชี้วัด (KPI) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 12 ด้าน ปรากฏดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการยกร่างตัวชี้วัด (KPI) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
 จำนวน 12 ด้าน

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ใฝ่เรียนรู้	1.1 ตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียน และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ 1.2 แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก	1.1.1 สนใจกระตือรือร้นที่จะมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน 1.1.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายาม ในการเรียนรู้ 1.1.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ต่าง ๆ 1.2.1 ศึกษาค้นหาหาความรู้ จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 1.2.2 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
	1.3 นำองค์ความรู้ที่ได้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้	โดยการแสวงหาความรู้ 1.3.1 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ 1.3.2 แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
2. ความเชื่อมั่น ในตนเอง	2.1 การกล้าแสดงออก 2.2 การพึ่งตนเอง 2.3 การเป็นตัวของตัวเอง 2.4 การปรับตัวให้เข้า	2.1.1 กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมี เหตุผล 2.1.2 เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือทำงาน ท้าทาย 2.1.3 กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง 2.2.1 นักเรียนมีความสามารถ ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้ด้วยตนเอง 2.2.2 นักเรียนมีความสามารถ ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้ด้วยตนเอง 2.3.1 กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 2.3.2 กล้ายอมรับความจริง 2.4.1 สามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเอง
	กับสภาพแวดล้อม	และโลกภายนอกได้อย่างดี 2.4.2 มีความสามารถที่จะเผชิญ และยอมรับความจริงของชีวิต
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.1 เป็นพลเมืองดี ของชาติ	2.4.3 รู้วิธีการสร้างสัมพันธภาพ กับผู้อื่นด้วย 3.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลง ชาติ และอธิบายความหมายของเพลง ชาติได้ถูกต้อง 3.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ พลเมืองดีของชาติ 3.1.3 มีความสามัคคีปรองดอง

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมพึงที่
	3.2 ธารงไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทย 3.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลัก ศาสนา 3.4 เคารพเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์	3.2.1 เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง ที่เป็นประ โยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม 3.2.2 หวงแหนปกป้องยกย่องความเป็น ชาติไทย 3.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตน นับถือ 3.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา ที่ตนนับถือ 3.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน 3.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์
		3.4.2 แสดงความสำนึกในพระมหา กรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ 3.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อ
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	4.1 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา ใจ	สถาบันพระมหากษัตริย์ 4.1.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงต่อ ตนเองทั้งทางกายวาจา ใจ 4.1.2 ปฏิบัติตน โดยคำนึงถึง ความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อ การกระทำผิดปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมพึงชี้
	4.2 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ 4.3 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อหน้าที่ การงาน 4.4 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ	4.2.1 ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ 4.2.2 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วย ความซื่อตรงไม่หาประโยชน์ ในทางที่ไม่ถูกต้อง 4.3.1 ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว 4.3.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ ส่วนตัว 4.4.1 ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วย ความบริสุทธิ์ใจ 4.4.2 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว 4.4.3 ไม่ร่วมมือกันทำงานใด ๆ ที่ผิดต่อกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับ ของสังคมและหมู่คณะ
5. รักความเป็นไทย	5.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	5.1.1 แต่งกายและมีมารยาทงดงาม แบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที ต่อผู้มีพระคุณ 5.1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย 5.1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
6. การมีวินัย	5.2 เห็นคุณค่าและใช้ ภาษาไทยในการสื่อสาร ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม 5.3 อนุรักษ์ และ สืบทอดภูมิปัญญาไทย 6.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	5.2.1 ใช้ภาษาไทยและเลขไทย ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 5.2.2 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่า ของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง 5.3.1 นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้ เหมาะสมในวิถีชีวิต 5.3.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ภูมิปัญญาไทย 5.3.3 แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอด ภูมิปัญญาไทย 6.1.1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิ ของผู้อื่น
	6.2 ยึดมั่นในระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมี ทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม	6.1.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน 6.2.1 ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา ครอบครัว สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดี ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ 6.2.2 มีความตั้งใจในการปฏิบัติ ที่ถูกต้องตามวินัยในสังคม เช่น การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ เข้าแถวรับบริการตามลำดับ

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
7. ความรับผิดชอบ	7.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถและมีความละเอียดรอบคอบ	6.2.3 ประพฤติตนตามแบบแผนระเบียบข้อบังคับและข้อปฏิบัติที่ถูกต้อง ดึงมาอย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น โดยไม่หวั่นไหวตามสิ่งชั่วร้ายนอกหรือความต้องการอื่น ที่จะมาเบี่ยงเบนแบบแผนพฤติกรรมของตัวเอง 7.1.1 ไม่หลีกเลี่ยงผลงาน 7.1.2 หาความรู้เพิ่มเติม 7.1.3 ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามขั้นตอน 7.1.4 จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือให้พร้อมเรียนและปฏิบัติงาน 7.1.5 เลือกใช้วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน
	7.2 ตรงต่อเวลา	7.2.1 เข้าแถวหน้าเสาธงและเข้าเรียนตรงเวลา 7.2.2 ส่งงานตามกำหนดเวลาส่ง
	7.3 ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน 7.4 เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต	7.3.1 บอกจุดดี จุดเด่น จุดด้อยของงานที่ทำได้ 7.3.2 เสนอแนะวิธีแก้ไขปรับปรุงงาน 7.3.3 มีผลงานที่ประณีต 7.4.1 ร่วมกิจกรรม หรือ อนุรักษ์การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ให้สวยงามและคงสภาพที่ดี

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมพึงชี้
8. ขยันมุ่งมั่น ในการทำงาน	8.1 ตั้งใจและรับผิดชอบ ในหน้าที่การงาน 8.2 ทำงานด้วยความ เพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งาน	7.4.2 ร่วมวางแผนออกแบบขยายผล ประดิษฐ์ ประกอบอุปกรณ์ โดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิชาการ ก้าวหน้ามาป้องกัน เตือนภัยธรรมชาติ หรือภัยจากการกระทำของบุคคล 8.1.1 เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย 8.1.2 ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้สำเร็จ 8.1.3 ปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน ด้วยตนเอง 8.2.1 ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน 8.2.2 พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรค
9. ประหยัด	สำเร็จตามเป้าหมาย	ในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย 8.2.3 ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ 9.1.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน
และอยู่อย่างพอเพียง	พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้ง การใช้เวลาอย่างเหมาะสม 9.1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษา ดูแลอย่างดี 9.1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจ ด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล

องค์กรประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมพึงชี้
10. ความสามัคคี	9.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข 10.1 ได้รับความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ ส่วนรวม	9.1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด 9.2.1 วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร 9.2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของ สังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข 10.1.1 ร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา 10.1.2 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และให้ผู้อื่นยืมสิ่งของ
	10.2 ร่วมมือกันทำงาน	10.1.3 ใช้เวลาส่วนตัว เพื่อช่วยเหลือ เพื่อน สังคม ชุมชน เมื่อมีความจำเป็น 10.2.1 มีการปรับตัวเข้าหากันและ สามารถรวมตัวกันอย่างพร้อมเพรียง เพื่อร่วมมือกันทำงาน 10.2.2 เห็นความสำคัญของการทำงาน ร่วมกันเป็นหมู่คณะ 10.2.3 ร่วมมือรวมพลังกันเพื่อทำงาน ให้สำเร็จ 10.2.4 มีการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิด จากการทำงานร่วมกันอย่างถ้อยที ถ้อยอาศัย

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
11. ความกตัญญู กตเวที	10.3 มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	10.3.1 เสนอแนวคิดใหม่ๆ 10.3.2 นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ ในการทำงาน
	11.1 รำลึกถึงบุญคุณ ของผู้มีพระคุณ	11.1.1 ระลึกถึงแม่และพระคุณของแม่ อย่างสม่ำเสมอ 11.1.2 ตอบแทนพระคุณของแม่ด้วย ความเต็มใจ 11.1.3 ให้การดูแลพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ หรือผู้อุปการะเลี้ยงดู 11.1.4 กราบไหว้/ แสดงความเคารพ พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอ 11.1.5 ตอบแทนบุญคุณโดยไม่หวัง คำชื่นชม ยกย่อง 11.2 เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และแสดง 11.2.1 ช่วยเหลืองานบ้าน และแสดง การกระทำที่ทำให้ท่านภูมิใจ
	11.2 เป็นศิษย์ที่ดีของครู อาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดี ของชุมชน และสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	11.2.2 ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินภายใน บ้านให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย 11.2.3 พูดยุติธรรม สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน 11.2.4 ช่วยเหลืองานโรงเรียน ร่วมพัฒนาชุมชนในโอกาสต่าง ๆ 11.2.5 ยึดมั่นในหลักคำสอนทางศาสนา และประพฤติปฏิบัติตนเป็นประ โยชน์ ต่อสังคม

องค์ประกอบ การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
12. จิตสาธารณะ	12.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ความเต็มใจโดยไม่หวัง ผลตอบแทน 12.2 เข้าร่วมกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	12.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ทำงานด้วยความเต็มใจ 12.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลัง กาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาด้วย ความสมัครใจ 12.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้าง ความสุขให้กับผู้อื่น 12.2.1 ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ และสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ 12.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม 12.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นด้วย ความกระตือรือร้น
รวม	35	99

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการขกร่างตัวชี้วัด (KPI) และพฤติกรรมบ่งชี้
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 12 ด้าน พบว่า ได้ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
จำนวน 35 ตัวชี้วัด และได้พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน
99 ตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาขั้นต่อไป

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประชุมโดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทมติ (MACR)

2.3.1 ผลการคัดเลือกตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการคัดเลือกตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละด้าน คัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก) ได้ตัวชี้วัด จำนวน 35 ตัวชี้วัด จาก 12 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (2) แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม และ (3) นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) การกล้าแสดงออก (2) การพึ่งตนเอง (3) การเป็นตัวของตัวเอง และ (4) การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

3) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) เป็นพลเมืองดีของชาติ (2) ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย (3) ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา และ (4) เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

4) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา ใจ (2) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ (3) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อหน้าที่การงาน และ (4) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ

5) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย (2) เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และ (3) อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

6) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีวินัย ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม และ (2) ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม

7) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ และมีความละเอียดรอบคอบ (2) ตรงต่อเวลา (3) ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน และ (4) เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต

8) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านขยันมุ่งมั่นในการทำงาน ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และ (2) ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และ อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

9) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม และ 2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

10) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความสามัคคี ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ละความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม 2) ร่วมมือกันทำงาน และ 3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

11) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความกตัญญูกตเวที ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ราลึกลับบุญคุณของผู้มีพระคุณ และ 2) เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

12) ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และ 2) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม

2.3.2 ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัดคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ

ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะเป็นขั้นตอนการตรวจสอบ และยืนยันตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีการหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ ซึ่งการให้คะแนนเพื่อหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน ให้คะแนนด้วยมาตราวัดของลิเคิร์ต มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 100 ผลการให้คะแนนปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย และพิสัยของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากการหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะ

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	พิสัย
1. ใฝ่เรียนรู้		
1.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	86.80	6.00
1.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม	86.20	7.00
1.3 นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	86.30	6.00
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	86.70	6.00
2.1 การกล้าแสดงออก	86.50	7.00
2.2 การพึ่งตนเอง	86.30	6.00
2.3 การเป็นตัวของตัวเอง	86.00	5.00
2.4 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม		
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์		
3.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	86.00	7.00
3.2 ถำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	86.20	7.00
3.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา	86.30	8.00
3.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	86.40	7.00

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	พิสัย
4. ความซื่อสัตย์สุจริต		
4.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทางกาย วาจา ใจ	86.30	8.00
4.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทางกาย วาจา ใจ	86.70	6.00
4.3 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อหน้าที่การงาน	86.10	7.00
4.4 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ	86.20	7.00
5. รักความเป็นไทย		
5.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	86.20	8.00
5.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	86.30	8.00
5.3 อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย	86.10	7.00
6. การมีวินัย		
6.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม	86.30	8.00
6.2 ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม	86.20	9.00
7. ความรับผิดชอบ		
7.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ และมีความละเอียดรอบคอบ	86.40	5.00
7.2 ตรงต่อเวลา	86.20	6.00
7.3 ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน	86.30	7.00
7.4 เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต	86.20	5.00
8. ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน		
8.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	86.10	8.00
8.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	86.70	6.00

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	พิสัย
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		
9.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	86.40	7.00
9.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	86.30	7.00
10. ความสามัคคี		
10.1 ละความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม	86.60	6.00
10.2 ร่วมมือกันทำงาน	86.20	7.00
10.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	86.70	6.00
11. ความกตัญญูกตเวที		
11.1 รำลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ	86.70	6.00
11.2 เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	86.60	5.00
12. จิตสาธารณะ		
12.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	86.60	6.00
12.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	86.30	6.00

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีเกณฑ์จากพหุคุณลักษณะในตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 35 ตัวชี้วัด เพราะมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 86.00 – 86.80 พิสัยอยู่ระหว่าง 5.00 – 9.00

ตัวชี้วัดที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 86.80 และตัวชี้วัดที่สมาชิกให้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 86.00

ส่วนการกระจายของคะแนนที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ในแต่ละตัวชี้วัดเป็นคือ ตัวชี้วัดที่มี พิสัยสูงที่สุด คือ 9.00 ได้แก่ ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ขอบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัย ในตนเอง และวินัยต่อสังคม ส่วนตัวชี้วัดที่มีพิสัยต่ำสุด คือ 5.00 ได้แก่ การปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ และมีความละเอียดรอบคอบ

เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตเป็นลูกที่ดี
ของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์

ดังนั้นเมื่อวัดการกระจายของคะแนนด้วยพิสัยที่สูงที่สุด หรือผลต่างที่สูงที่สุด
ของคะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ในตัวชี้วัดนั้น ๆ พบว่า ตัวชี้วัดที่มี
การกระจายสูงที่สุด คือ 9.00 ได้แก่ ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ขอบังคับและข้อปฏิบัติ
ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม

ส่วนเมื่อวัดการกระจายของคะแนนด้วยพิสัยต่ำสุด หรือผลต่างที่ต่ำสุดของคะแนน
สูงสุดและคะแนนต่ำสุดที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ในตัวชี้วัดนั้น ๆ พบว่า ตัวชี้วัดที่มีการกระจายต่ำสุด
คือ 5.00 ได้แก่ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ
และมีความละเอียดรอบคอบ เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และ
สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เมื่อพิจารณาคำนำหนักความสำคัญของแต่ละตัวชี้วัดในองค์ประกอบย่อยคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการให้คำนำหนักความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบย่อย
มีผลรวมของคำนำหนักความสำคัญรวมกันเท่ากับ 1 ผลของคำนำหนักความสำคัญของแต่ละ
ตัวชี้วัด ปรากฏดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
จากการสังเคราะห์นันทามติจากพหุคุณลักษณะ

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนักคะแนน
1. ใฝ่เรียนรู้	
1.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	0.09
1.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม	0.10
1.3 นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	0.10
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	
2.1 การกล้าแสดงออก	0.09
2.2 การพึ่งตนเอง	0.09
2.3 การเป็นตัวของตัวเอง	0.09
2.4 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม	0.09
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	
3.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	0.10
3.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	0.09
3.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา	0.09
3.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	0.10
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	
4.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทางกาย วาจา ใจ	0.09
4.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทางกาย วาจา ใจ	0.09
4.3 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อหน้าที่การงาน	0.09
4.4 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ	0.09
5. รักความเป็นไทย	
5.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	0.09
5.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	0.10
5.3 อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย	0.09

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนักคะแนน
6. การมีวินัย	
6.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	0.09
6.2 ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัย ในตนเอง และวินัยต่อสังคม	0.10
7. ความรับผิดชอบ	
7.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ และมีความละเอียด รอบคอบ	0.09
7.2 ตรงต่อเวลา	0.09
7.3 ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน	0.09
7.4 เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต	0.09
8. ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน	
8.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	0.09
8.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และ อดทนเพื่อให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	0.08
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง	0.09
9.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	0.10
9.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข	0.10
10. ความสามัคคี	
10.1 ละความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม	0.09
10.2 ร่วมมือกันทำงาน	0.09
10.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	0.09

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนักคะแนน
11. ความกตัญญูกตเวที	
11.1 รำลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ	0.09
11.2 เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	0.09
12. จิตสาธารณะ	
12.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน	0.11
12.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	0.11

จากตารางที่ 22 พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 8 ตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักความสำคัญที่ใกล้เคียงกัน คือ ค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.08 – 0.11 แสดงว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ตัวชี้วัด ทั้ง 35 ตัวชี้วัด มีความสำคัญใกล้เคียงกัน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญสูงสุด คือ 0.11 ได้แก่ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน และเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญต่ำสุด คือ 0.08 ได้แก่ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2.3.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

การตรวจสอบคุณภาพตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นการประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ได้จากการหาฉันทมติจากพหุคุณลักษณะ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน ซึ่งผลการประเมิน เมื่อนำมาคำนวณเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ไปปฏิบัติ ผลปรากฏดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของตัวชี้วัดการพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ใฝ่เรียนรู้			
1.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.74	0.46	มากที่สุด
1.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม	4.72	0.52	มากที่สุด
1.3 นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.69	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.72	0.52	มากที่สุด
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง			
2.1 การกล้าแสดงออก	4.71	0.51	มากที่สุด
2.2 การพึ่งตนเอง	4.68	0.54	มากที่สุด
2.3 การเป็นตัวของตัวเอง	4.70	0.46	มากที่สุด
2.4 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม	4.66	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.69	0.50	มากที่สุด

ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
3.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	4.68	0.56	มากที่สุด
3.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	4.67	0.52	มากที่สุด
3.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา	4.69	0.52	มากที่สุด
3.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	4.70	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.68	0.53	มากที่สุด
4. ความซื่อสัตย์สุจริต			
4.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา ใจ	4.76	0.47	มากที่สุด
4.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ	4.74	0.45	มากที่สุด
4.3 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อหน้าที่ การงาน	4.74	0.49	มากที่สุด
4.4 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ	4.78	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.75	0.49	มากที่สุด
5. รักความเป็นไทย			
5.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	4.70	0.51	มากที่สุด
5.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.73	0.47	มากที่สุด
5.3 อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย	4.71	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.71	0.48	มากที่สุด

ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การมีวินัย			
6.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	4.82	0.44	มากที่สุด
6.2 ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และ วินัยต่อสังคม	4.84	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.83	0.41	มากที่สุด
7. ความรับผิดชอบ			
7.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ และมีความละเอียดรอบคอบ	4.82	0.39	มากที่สุด
7.2 ตรงต่อเวลา	4.79	0.42	มากที่สุด
7.3 ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน	4.78	0.42	มากที่สุด
7.4 เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต	4.80	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.80	0.41	มากที่สุด
8. ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน			
8.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.75	0.45	มากที่สุด
8.2 ทำงานด้วย ความเพียรพยายาม และ อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	4.74	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.74	0.45	มากที่สุด
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง			
9.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	4.83	0.38	มากที่สุด
9.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข	4.80	0.41	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.81	0.39	มากที่สุด

ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10. ความสามัคคี			
10.1 ให้ความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์ให้แก่ ส่วนรวม	4.77	0.47	มากที่สุด
10.2 ร่วมมือกันทำงาน	4.75	0.43	มากที่สุด
10.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.79	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.77	0.45	มากที่สุด
11. ความกตัญญูกตเวที			
11.1 รำลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ	4.77	0.43	มากที่สุด
11.2 เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครู อาจารย์ เป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.75	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.76	0.44	มากที่สุด
12. จิตสาธารณะ			
12.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง ผลตอบแทน	4.74	0.47	มากที่สุด
12.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	4.73	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.73	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งสิ้น	4.74	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 23 ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า ตัวชี้วัดองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวม มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลปรากฏดังนี้

ตัวชี้วัดด้านใฝ่เรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.72 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.69 – 4.74

ตัวชี้วัดด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.69 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.66 – 4.71

ตัวชี้วัดด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.68 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 – 4.70

ตัวชี้วัดด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.75 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.74 – 4.78

ตัวชี้วัดด้านรักความเป็นไทย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.71 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.70 – 4.73

ตัวชี้วัดด้านการมีวินัย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.83 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.82 – 4.84

ตัวชี้วัดด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.78 – 4.82

ตัวชี้วัดด้านขยันมุ่งมั่นในการทำงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.74 – 4.75

ตัวชี้วัดด้านประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.81 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.80 – 4.83

ตัวชี้วัดด้านความสามัคคี โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.75 – 4.79

ตัวชี้วัดด้านความกตัญญูคุณเวที โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
มีค่าเฉลี่ย 4.76 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.75 – 4.77

ตัวชี้วัดด้านจิตสาธารณะ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
มีค่าเฉลี่ย 4.74 เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.73 – 4.74

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 3 สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และการสัมภาษณ์

การพัฒนาชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ดังนี้คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ร่วมอย่างหลากหลาย และเกิดผลในการพัฒนาผู้เรียน ได้ตรงตามจุดประสงค์ โดยให้ทุกฝ่าย เช่น ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชนมีความร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้คือ 1) บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 2) จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน ซึ่ง พรสันต์ เลิศวิทย์วิทยวัฒน์ (2550 : 31-32) ได้กำหนดแนวทางสำคัญของครูผู้สอนคือ การกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา ซึ่งการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาสามารถกำหนดได้หลายแนวทาง ดังนี้คือ แนวทางที่ 1 การผลิตเอกสารเป็นการผลิตเอกสารที่จะนำมาใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตัวอย่างเอกสาร เช่น คู่มือการบริหารและดำเนินการพัฒนาศักยภาพ คู่มือครูในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แนวทางที่ 2 การสอนโดยใช้กิจกรรม เป็นการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีขั้นตอนในการปลูกฝังและพัฒนา 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ให้ความหมาย ความสำคัญประโยชน์ และวิธีการปฏิบัติตน ขั้นตอนที่ 2 ให้คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และทำความเข้าใจในค่านิยม ขั้นตอนที่ 3 ปลูกฝังและสร้างเสริมให้ควบคุมตนเอง ประพฤติและปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นกิจนิสัย แนวทางที่ 3 การสอนโดยสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ครูผู้สอนควรปลูกฝังให้กับนักเรียนในคาบที่สอนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การตรงต่อเวลา การตั้งใจเรียน การช่วยเหลืองาน การเข้าร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน แนวทางที่ 4 การใช้เทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรม

ประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบร่วมมือ เช่น Stad, Jigsaw การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสอน โดยการอภิปรายปัญหา และการเล่านิทาน เป็นต้น แนวทางที่ 5 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/โครงการต่าง ๆ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/โครงการต่าง ๆ โรงเรียนอาจดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home Room) ชุมชนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ชุมชนได้วาทิ โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน โครงการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาบรรยาย โครงการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และ แนวทางที่ 6 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ควรจัดให้เอื้อต่อการพัฒนาความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองของนักเรียน เช่น จัดที่นั่งขยะไว้ตามจุดต่าง ๆ จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ และจัดป้ายนิเทศ

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการ ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 7 โรงเรียน รวม 21 คน เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระหว่างวันที่ 1-15 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 พบว่า ครูหัวหน้างานวิชาการ ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ให้ความเห็นว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมที่นำมาใช้ในพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนนั้น หากจะให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริง ชุดกิจกรรมที่นำมาใช้ควรมีลักษณะที่เหมาะสมและสมบูรณ์แบบที่สุด เช่น มีลักษณะสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจริง ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออก คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สามารถช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์อย่างแท้จริง นอกจากนี้กลุ่มเป้าหมายยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ไว้ว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรเริ่มจากการจัดหมวดหมู่เนื้อหาออกเป็นหน่วย โดยมีหัวข้อสัมพันธ์กัน กำหนดคม โน้ตสนัและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมนักเรียน การประเมินผล เลือกหรือผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์และหลักการเรียนรู้เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้บรรลุผล ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น รวมทั้งช่วยพัฒนา

การเรียนการสอนให้มีคุณภาพและช่วยพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจะต้องศึกษาวิธีการพัฒนาชุดกิจกรรมจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตร กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและ โครงสร้างของหลักสูตร กำหนด จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ออกแบบการจัดการเรียนการสอน สื่อและกิจกรรม สร้างเครื่องมือ นำชุดกิจกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้พร้อมทั้ง ปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นการพัฒนาชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สถานศึกษาจะบรรลุผลได้นั้นจะต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ดำเนินการพัฒนาทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมอบหมายภารกิจในการพัฒนาและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในห้องเรียน ให้ครูผู้สอน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบ โดยสอดคล้องกับชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในชั่วโมง การเรียนการสอน/กิจกรรม โครงการ หรือใน โอกาสอื่น ๆ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ คือ สถานศึกษาที่ต้องการเน้นด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่ความเป็นเลิศ โดยมีนโยบายที่จะให้บุคลากรและครูทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อตามที่สถานศึกษากำหนด โดยจะมีคณะกรรมการพัฒนา และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เป็นองค์คณะบุคคลในสถานศึกษา ที่คอยช่วยเหลือคณะครู ซึ่งการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดำเนินการ ดังนี้คือ 1) คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาทำ ความเข้าใจกับคณะครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา ครูที่ปรึกษา ครูผู้ดูแลกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ร่วมกันพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกคุณลักษณะ และร่วม กำหนดตัวชี้วัดหรือพฤติกรรมบ่งชี้ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละคุณลักษณะตามที่ คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาเพิ่มเติม ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัย และวุฒิภาวะของนักเรียน 2) กำหนดวิธีการประเมิน เกณฑ์และเครื่องมือ คำอธิบายคุณลักษณะที่สถานศึกษาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด 3) กำหนดระดับของพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่า พฤติกรรม นักเรียนอยู่ในระดับ “เสี่ยง” กล่าวคือ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้วย วิธีปกติอาจจะไม่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุตามเกณฑ์ได้ มีความจำเป็นที่ครูที่ปรึกษา หรือ ครูผู้สอนร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ต้องใช้กระบวนการอื่นเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา โดยทำกรณีศึกษา 4) เมื่อสิ้นภาคเรียน/สิ้นปี

ครูผู้สอนส่งผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกคนที่รับผิดชอบให้คณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งมีครูวัดผลเป็นเลขานุการ 5) ครูวัดผลดำเนินการประมวลผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และ 6) นำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการ ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางตอน ดังนี้

“...การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นการใช้ชุดกิจกรรมในการดำเนินการเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีขั้นตอนในการปลูกฝังและพัฒนา 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 ให้ความหมาย ความสำคัญประโยชน์ และวิธีการปฏิบัติตน ขั้นตอนที่ 2 ให้คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และทำความกระจ่ายในค่านิยม ขั้นตอนที่ 3 ปลูกฝังและสร้างเสริมให้ควบคุมตนเอง ประพฤติและปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นกิจนิสัย ซึ่งกิจกรรมที่นำมาพัฒนาควรเป็นชุดกิจกรรมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนครอบคลุมทั้ง 12 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป...”

(ผู้บริหาร โรงเรียนบรือวิทยาการ. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่จะทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดีขึ้นคือ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พื้นฐานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 12 ด้าน คือ 1) ด้านใฝ่เรียนรู้ 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ด้านซื่อสัตย์สุจริต 5) ด้านรักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบ 8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง 10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญูกตเวที และ 12) มีจิตสาธารณะ ซึ่งกิจกรรมแต่ละด้านควรให้นักเรียนทราบความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 12 ด้าน และให้

นักเรียนดูตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ประจำวัน กรณีตัวอย่าง ศึกษาจากใบความรู้ จากนั้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมจากแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วให้นักเรียนทำการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละด้าน ทั้ง 12 ด้าน และสุดท้ายให้ครูผู้สอนทำการประเมินนักเรียนด้านการใฝ่เรียนใฝ่รู้ ก็จะเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้นักเรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้...”

(ครูหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่น่าจะทำให้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดีขึ้นคือ กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน โดยการฝึกอบรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เช่น การบรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยภาพรวม กลุ่มสัมพันธ์ และละลายพฤติกรรม ปลูกฝังจิตสาธารณะ สวดมนต์ทำวัตร / บริหารจิตเจริญปัญญา เดินจงกรม ขยับกายสบายชีวี อบรมตามฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจุดเทียนปัญญา เทิดพระคุณบิดา มารดาและการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันเช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ การทำความสะอาดในห้องเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ฝึกอบรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยมีเนื้อหาสาระมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 12 ประการ...”

(ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

“...การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมที่น่าจะทำให้ นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นคือ การจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เด่น ๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านใฝ่เรียนรู้ 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ด้านซื่อสัตย์สุจริต 5) ด้านรักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบ 8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง

10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญูคุณเวทิตี และ 12) มีจิตสาธารณะ ขึ้นมา ซึ่งโครงการที่ปฏิบัติแล้วจะเห็นเป็นรูปธรรมมากที่สุดคือ โครงการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีในสถานศึกษา โครงการส่งเสริมวินัยนักเรียน โครงการส่งเสริมกีฬา-นันทนาการ โครงการเกษตรนอ่ยอยู่อย่างพอเพียง และโครงการประกวดคนดีศรียางวิทยาคม เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ให้มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและภูมิใจในผลงานของตนเอง ก็จะทำให้นักเรียนเป็นคนดีของ โรงเรียน สังคมและประเทศชาติต่อไป...”

(ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. 2554 : สัมภาษณ์)

ดังนั้นจากผลการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ โดยครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 12 ด้าน คือ 1) ด้านใฝ่เรียนรู้ 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ด้านซื่อสัตย์สุจริต 5) ด้านรักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบ 8) ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง 10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญูคุณเวทิตี และ 12) มีจิตสาธารณะ

ชุดที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการจัด ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมการเข้าค่ายฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เช่น การบรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยภาพรวม กลุ่มสัมพันธ์ และละลายพฤติกรรม ปลุกฝัง จิตสาธารณะ สวดมนต์ทำวัตร / บริหารจิตเจริญปัญญา เดินจงกรม ขยับกายสบายชีวี อบรมตามฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจุดเทียนปัญญา เทิดพระคุณบิดา มารดา เป็นต้น

ชุดที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการจัดโครงการ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัดทำโครงการ/กิจกรรม ได้แก่ โครงการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีในสถานศึกษา โครงการส่งเสริมวินัยนักเรียน โครงการส่งเสริมกีฬา-นันทนาการ โครงการเกษตรนอ่ยอยู่อย่างพอเพียง และโครงการประกวดคณิตศรียางวิทยาคม เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดที่ 4 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน และกิจกรรมอบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ด้วยตนเอง ในวันที่ 4 มีนาคม 2555 ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 26 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทั้งสิ้น จำนวน 28 คน ประกอบด้วย บุคคล 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน ครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 7 คน ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 7 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่อีก 5 คน ประกอบด้วย นางนิภาพร อางอารี นางสาวยุวดี อุทาพิชัย นางณอมทรัพย์ วงศ์นกุล นายสิทธิชัย ภวภูตานนท์ และนายคมสัน แคนดา ทำหน้าที่รับลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ แจกเอกสาร และบันทึกภาพ

ผู้วิจัยเริ่มต้นการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการแนะนำตนเอง นำเสนอหัวข้อการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการรับทราบ หลังจากนั้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดกิจกรรมที่จะนำมาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเห็นด้วยกับชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 4 ชุดกิจกรรม คือ

ชุดกิจกรรม ชุดที่ 1 บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มี 12 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 การใฝ่เรียนรู้ กิจกรรมที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมที่ 3 ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กิจกรรมที่ 4 ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ 5 รักความเป็นไทย กิจกรรมที่ 6 มีวินัย กิจกรรมที่ 7 ความรับผิดชอบ กิจกรรมที่ 8 ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน กิจกรรมที่ 9 ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง กิจกรรมที่ 10 ความสามัคคี กิจกรรมที่ 11 ความกตัญญูกตเวที และกิจกรรมที่ 12 การมีจิตสาธารณะ ซึ่งแต่ละชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบคือ แนวคิดหลักการจัดกิจกรรม วัตถุประสงค์กิจกรรม วิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรม สาระการเรียนรู้ภายในกิจกรรม กระบวนการจัดกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม นอกจากนี้แต่ละชุดกิจกรรมจะมีสื่อและอุปกรณ์ได้แก่ แบบฝึกปฏิบัติกิจกรรม แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรม ใบความรู้ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และเฉลยแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 12 ด้าน

ชุดกิจกรรม ชุดที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมการเข้าค่าย ฝึกอบรมคุณธรรมน้อมนำชีวิตในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนที่เข้าค่ายฝึกอบรมคุณธรรมน้อมนำชีวิต มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ พร้อมทั้ง เกิดทักษะในทางปฏิบัติ มีทั้งหมด 19 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 พิธีเปิด กิจกรรมที่ 2 พิธีมอบตัวเป็นศิษย์ของพระอาจารย์ กิจกรรมที่ 3 ปฐมนิเทศ กิจกรรมที่ 4 ชี้แจงระเบียบกติกาการอยู่ค่ายฝึกอบรมฯ กิจกรรมที่ 5 รับประทานอาหารกลางวันอย่างมีสติ กิจกรรมที่ 6 บรรยายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และละลายพฤติกรรม กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมปลูกฝัง...จิตสาธารณะ กิจกรรมที่ 9 สวดมนต์ทำวัตรเย็น กิจกรรมที่ 10 เจริญจิตภาวนา/แผ่เมตตา กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ภาคบรรยายและฉายวีดิทัศน์ กิจกรรมที่ 12 เดินจงกรม ขยับกายสบายชีวี กิจกรรมที่ 13 อบรมตามฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3 ฐาน กิจกรรมที่ 14 นันทนาการสอดแทรกคุณธรรม กิจกรรมที่ 15 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากสื่อ ... บันไดงู กิจกรรมที่ 16 กิจกรรมจุดเทียนปัญญา กิจกรรมที่ 17 เทิดพระคุณบิดา มารดา กิจกรรมที่ 18 ผ้าป่ากิเลสและกิจกรรมที่ 19 ขอขมาพระอาจารย์/ มาลาบูชาพระคุณครูอาจารย์ ซึ่งกิจกรรมในการจัดเข้าค่ายฝึกอบรมคุณธรรมน้อมนำชีวิตนั้น จะมุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 12 ประการ อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้ต่อไป

ชุดกิจกรรม ชุดที่ 3 โครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะเป็นการปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มีทั้งหมด 5 โครงการ ประกอบด้วย โครงการที่ 1 โครงการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีในสถานศึกษา โครงการที่ 2 โครงการส่งเสริมวินัยนักเรียน โครงการที่ 3 โครงการส่งเสริมกีฬา-นันทนาการ โครงการที่ 4 โครงการยุวเกษตรพอเพียง และโครงการที่ 5 โครงการประกวดคนดีศรียางวิทยาคม เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะมีกิจกรรมหลากหลาย และน่าสนใจ ซึ่งสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

ชุดกิจกรรม ชุดที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรก ในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา มี 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำวัน และกิจกรรมอบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์ ผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุมวางแผน จัดทำตารางการอบรมหน้าเสาธง โดยกำหนดให้ครูเวรประจำวัน ปลูกอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 12 ด้าน คือ 1) ด้านใฝ่เรียนรู้ 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ด้านซื่อสัตย์ สุจริต 5) ด้านรักความเป็นไทย 6) มีวินัย 7) ความรับผิดชอบ 8) ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน 9) ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง 10) ความสามัคคี 11) ความกตัญญูกตเวที และ 12) มีจิตสาธารณะ ส่วนกิจกรรมอบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์ เป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมาย ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน ในวันสุดท้ายของสัปดาห์ ซึ่งในระหว่างดำเนินการให้ครูประจำชั้นแต่ละระดับบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ที่ประชุมยังมีประเด็นที่ได้เสนอแนะเพิ่มเติม คือ ในส่วนกิจกรรม ชุดที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำวัน และกิจกรรมอบรมนักเรียน ประจำวันสุดสัปดาห์ ให้ตัดกิจกรรมอบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์ออก เพราะกิจกรรม อบรมนักเรียนประจำวันสุดสัปดาห์ จะไปซ้ำซ้อนกับกิจกรรมอบรมหน้าเสาธง ซึ่งในกิจกรรม

อบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำวัน เป็นการพัฒนานักเรียนตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 12 ด้าน โดยแต่ละด้านจะอบรม
สัปดาห์ละ 1 ด้าน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ และเมื่อถึงวันศุกร์ จะเป็นวันสรุปผลการอบรม
และการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของด้านนั้น ๆ อยู่แล้ว รวมทั้ง
ผู้บริหารโรงเรียนก็จะพบปะนักเรียนหน้าเสาธงอยู่แล้ว จึงไม่ยากให้กิจกรรมซ้ำซ้อนกัน
เพราะจะทำให้นักเรียนเบื่อ และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็จะไม่เกิดผลสำเร็จ
ในการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดออกและได้ปรับชุดกิจกรรมชุดที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมอบรมนักเรียน
หน้าเสาธง ให้สมบูรณ์และครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 12 ด้าน ให้มากขึ้น
โดยผู้วิจัยกับคณะครูต้องร่วมกำหนดขั้นตอนของแต่ละกิจกรรมในแต่ละวัน ให้ชัดเจน กระชับ
เข้าใจง่าย และน่าสนใจ เพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนดีตามมาตรฐาน
การศึกษาของนักเรียน

และที่ประชุมยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่า ในการดำเนินการพัฒนา
ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้วิจัยควรศึกษาแนวทาง
การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็น
พลเมืองไทยและพลเมืองโลก ซึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน
ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น
ผู้วิจัยควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของสถานศึกษาคด้วย และควรมอบหมายงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้
ครูที่รับผิดชอบงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้คือ 1) ควรศึกษานิยาม ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ทั้ง 12 ประการ 2) วิเคราะห์ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละคุณลักษณะ 3) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนรายบุคคล
ก่อนการพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมบ่งชี้
4) สร้างหรือเลือกเครื่องมือในการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) กำหนด

วัตถุประสงค์และวิธีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรม
 ของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา 6) ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้ คือ
 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยจัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนา
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ
 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรก
 ในกิจวัตรประจำวัน ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้วิจัย
 ต้องประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า 7) ดำเนินการ
 ประเมินผู้เรียนหลังการพัฒนาและสรุปผลการประเมิน และ 8) รายงานผลการพัฒนาต่อ
 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
 ซึ่งในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
 เป็นอย่างดี เมื่อการประชุมเชิงปฏิบัติการสิ้นสุดลง

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำชุดกิจกรรมไปหาคุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การพัฒนา
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 4 ชุด คือ ชุดกิจกรรมที่ 1 บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้
 8 กลุ่มสาระ ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดกิจกรรมที่ 3 โครงการเพื่อพัฒนา
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และชุดกิจกรรมที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น
 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ปรากฏผลดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประเมินคุณภาพ
ของชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ชุดกิจกรรม	N = 5		ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	
ชุดที่ 1 บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ	4.60	0.41	ดีมาก
ชุดที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.74	0.46	ดีมาก
ชุดที่ 3 โครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	4.75	0.43	ดีมาก
ชุดที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน ของสถานศึกษา	4.78	0.39	ดีมาก
ภาพรวม	4.71	0.42	ดีมาก

จากตารางที่ 24 ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรม เรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 26 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมที่ 1 บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้
8 กลุ่มสาระ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 ชุดกิจกรรมที่ 2
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46
ชุดกิจกรรมที่ 3 โครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.75
มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 และชุดกิจกรรมที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์
โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 มีส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.39 กล่าวได้ว่า ชุดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป
และโดยภาพรวมคุณภาพของชุดกิจกรรม เรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 4.71 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 แสดงว่า ชุดกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับ
ดีมาก

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการยืนยันคุณภาพของชุดกิจกรรม

โดยสัมมนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดสัมมนากลุ่ม เพื่อยืนยันคุณภาพของชุดกิจกรรม จำนวน 9 คน (ตารางภาคผนวกที่ 1) ในวันศุกร์ที่ 28 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน จำนวน 3 คน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน รวมจำนวน 9 คน และจากการสัมมนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นดังนี้

3.4.1 คุณภาพของชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แต่ควรเพิ่มประเด็นเงื่อนไขในขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมให้ชัดเจน คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน

3.4.2 คุณภาพของชุดกิจกรรมชี้ให้เห็นว่า เป็นชุดกิจกรรมที่ดีและมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้อย่างยิ่ง จึงควรวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ มีข้อสรุปจากผลการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้จริง ดังนั้นถ้ามีประเด็นใดที่ยังไม่ชัดเจนต้องนำไปปรับให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลงานวิจัยที่น่าจะเป็นผลงานวิจัยที่ดี

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังได้ทำการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรม

ปรากฏผลดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของ
ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. เป็นชุดกิจกรรมที่มีรูปแบบน่าสนใจ	3.70	0.93	มาก
2. เป็นชุดกิจกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	3.60	0.76	มาก
3. เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ประโยชน์	3.94	0.82	มาก
4. เป็นชุดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้น	4.00	0.67	มาก
5. เป็นชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.84	0.77	มาก
เฉลี่ย	3.81	0.79	มาก

จากตารางที่ 25 ผลการประเมินชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน พบว่า ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.81
มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
จากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า เป็นชุดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67
เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
0.82 เป็นชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 0.77 เป็นชุดกิจกรรมที่มีรูปแบบน่าสนใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มีส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.93 และเป็นชุดกิจกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ มีคะแนน
เฉลี่ยเท่ากับ 3.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 4 ทดลองใช้ชุดกิจกรรม
การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

4.1 ผลการสร้างคู่มือกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างคู่มือกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า คู่มือกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยบูรณาการ
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มี 12 กิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีองค์ประกอบคือ แนวคิด
หลักการจัดกิจกรรม วัตถุประสงค์กิจกรรม วิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรม สาระการเรียนรู้ภายใน
กิจกรรม กระบวนการจัดกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผลการจัด
กิจกรรม

ชุดที่ 2 กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน มี 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเข้าค่ายฝึกอบรมคุณธรรมน้อมนำชีวิต ซึ่งเป็นกิจกรรม
ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ชุดที่ 3 กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยจัดโครงการ
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มี 5 โครงการ ซึ่งเป็นการจัดโครงการเพื่อส่งเสริม
และพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การแสวงหา
ความรู้ และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชุดที่ 4 กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการสอดแทรก
ในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา จำนวน 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้า
เสาธง โดยครูเวรประจำวัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมแก่นักเรียน ในวันสุดท้ายของสัปดาห์ ซึ่งในระหว่างดำเนินการให้ครูประจำชั้น
แต่ละระดับบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้จัดทำคำชี้แจงสำหรับผู้สอน เป็นการกำหนดสิ่งที่ครูควรปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นกำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนจะต้องจัดเตรียมและจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น การไปเยี่ยมอุปกรณ์จากหน่วยงานอื่น การเตรียมวัสดุสิ้นเปลืองและสื่อการสอนอื่น และบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ที่ควรปฏิบัติในเวลาเรียน ผู้สอนควรจะต้องเป็นผู้ชี้แจงบทบาทของผู้เรียนให้ทราบก่อน ดำเนินการพัฒนา รวมทั้งนำชุดกิจกรรมไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของชื่อกิจกรรม สารสำคัญ เนื้อหาสาระ จุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดประเมินผล ดังนั้นชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จึงเป็นเป็นคู่มือกิจกรรมที่ช่วยให้ครูมีความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพที่ดีของผู้เรียนต่อไป

4.2 ประเมินผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ผู้วิจัยได้ประเมินผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งผลการดำเนินงาน ได้ข้อสรุปดังนี้

4.2.1 ชุดที่ 1 กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยบูรณาการ

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มี 12 กิจกรรม

ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยบูรณาการ

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ซึ่งใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เป็นหลัก ระหว่างวันที่ 4 กรกฎาคม ถึง 12 สิงหาคม 2555 รวม 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นวางแผน ได้จัดประชุมคณะครู เพื่อรับทราบสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน โดยผู้วิจัยและคณะครู ได้นำชุดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดีของบิดา มารดา โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และให้มี

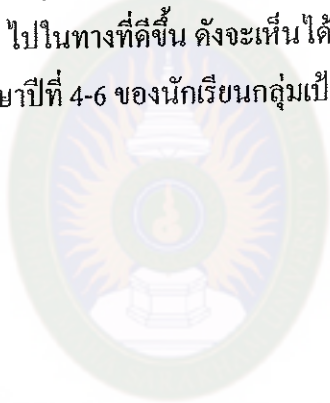

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และให้ตระหนักเห็นความสำคัญของการใฝ่เรียนรู้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก ความเป็นไทย มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความขยัน มุ่งมั่นในการทำงาน มีความประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง มีความสามัคคี มีความกตัญญูกตเวที และมีจิตสาธารณะ โดยผู้วิจัยได้ประชุมร่วมกันกับคณะครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดการสอนบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ซึ่งครูผู้สอนต้องบันทึกไว้ในแบบบันทึกประจำวันทุกครั้ง จึงได้จัดทำตารางสอนเพื่อบูรณาการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนขึ้น โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 4 กรกฎาคม ถึง 12 สิงหาคม 2555 รวม 6 สัปดาห์ โดยแต่ละสัปดาห์ ใน 1 วัน ได้บูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 12 ด้าน ในวิชาที่รับผิดชอบสอนตามหัวข้อที่ระบุไว้สัปดาห์ ๆ ละ 1 หัวข้อ ใช้เวลาสอน 15 นาที ใช้สื่อการสอนคือ ป้ายนิเทศ บทบาทสมมติหรือสถานการณ์จำลอง และการประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม และแบบบันทึกประจำวัน หัวข้อที่นำมาบูรณาการขณะทำการสอน สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 4-8 กรกฎาคม 2555 เรื่องที่บูรณาการ คือ การใฝ่เรียนรู้ และความเชื่อมั่นในตนเอง สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 11-15 กรกฎาคม 2555 เรื่องที่บูรณาการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และความซื่อสัตย์สุจริต สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 18-22 กรกฎาคม 2555 เรื่องที่บูรณาการ คือ รักความเป็นไทย และการมีวินัย สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 25-29 กรกฎาคม 2555 เรื่องที่บูรณาการ คือ ความรับผิดชอบ และความขยันมุ่งมั่นในการทำงาน สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 1-5 สิงหาคม 2555 เรื่องที่บูรณาการ คือ ความประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง ความสามัคคี และ สัปดาห์ที่ 6 วันที่ 8-12 สิงหาคม 2555 เรื่องที่บูรณาการ คือ ความกตัญญูกตเวที และการมีจิตสาธารณะ ระหว่างที่ทำการบูรณาการขณะทำการสอน ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมและบันทึกพฤติกรรม เพื่อนำข้อมูลมารวบรวมไว้เพื่อวิเคราะห์ผล

ขั้นปฏิบัติและขั้นสังเกต ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ พบว่า นักเรียนให้ความสนใจและให้ความร่วมมืออย่างมากในเรื่องที่ครูสอนได้บูรณาการให้ในบทเรียน เช่น การใฝ่เรียนรู้ในการเข้าเรียนตรงเวลา ส่งการบ้านตามกำหนดเวลา การมีวินัยต่อตนเอง ในการรักษาความสะอาดโดยการถอดรองเท้าก่อนขึ้นอาคารเรียน และการมีความรับผิดชอบ โดยเข้าแถวตรงต่อเวลา ไม่หนีเรียน เข้าเรียนทุกชั่วโมง จะเห็นได้จากการสังเกตพฤติกรรม และการประเมินพฤติกรรมนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จะให้ความสำคัญกับ

การรักษาวินัยของตนเองมาก คือ การตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกระเบียบ การให้ความเคารพ
 ครูอาจารย์ โดยเมื่อเดินผ่านครูอาจารย์จะยกมือทำความเคารพทุกครั้ง และช่วยเหลืองาน
 คณะครูอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลทำให้การไหว้กลายเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ “การยิ้มไหว้
 ทักทายกัน” ซึ่งผลการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยบูรณาการ
 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 เป็นแกนหลัก ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยการตรวจ
 ผลงาน สังเกตการทำงานกลุ่ม ปรากฏว่า นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาใ้เเรียนรู้ มีความ
 เชื่อมมั่นในตนเอง มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต รักความเป็นไทย มีวินัย
 มีความรับผิดชอบ ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน รู้จักประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง มีความสามัคคี
 มีความกตัญญูกตเวที และมีจิตสาธารณะ ไปในทางที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการประเมิน
 พฤติกรรมนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการประเมินพฤติกรรม
นักเรียน จากกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

ระดับชั้น/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับชั้น/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์				
	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ และสามารถแนะนำและชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติได้	ปฏิบัติด้วยตนเองเป็นนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี	ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นคอยเตือน หรือแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นเป็นผู้ตั้ง กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4					
1. ใฝ่เรียนรู้	18 (22.0)	55 (67.1)	9 (11.0)	-	-
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	21 (25.6)	53 (64.6)	8 (9.8)	-	-
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	19 (23.2)	55 (67.1)	8 (9.8)	-	-
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	21 (25.6)	51 (62.2)	10 (12.2)	-	-
5. รักความเป็นไทย	21 (25.6)	48 (58.2)	13 (15.9)	-	-
6. การมีวินัย	27 (22.0)	42 (51.2)	13 (15.9)	-	-

ระดับชั้น/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ และสามารถแนะนำและชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติตามได้	ปฏิบัติด้วยตนเองเป็นนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี	ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นคอยเตือน หรือแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นเป็นผู้สั่ง กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
7. ความรับผิดชอบ	36 (43.9)	21 (25.6)	25 (30.5)	-	-
8. ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน	31 (37.8)	22 (26.8)	29 (35.4)	-	-
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง	30 (36.6)	25 (30.5)	27 (32.9)	-	-
10. ความสามัคคี	31 (37.8)	23 (28.0)	28 (34.1)	-	-
11. ความกตัญญูกตเวที	29 (35.4)	27 (32.9)	26 (31.7)	-	-
12. จิตสาธารณะ	28 (34.1)	29 (35.4)	25 (30.5)	-	-

ระดับชั้น/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ และสามารถแนะนำและชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติได้	ปฏิบัติด้วยตนเองจนเป็นนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี	ปฏิบัติตามตนเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นคอยเตือน หรือแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นเป็นผู้สั่ง กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5					
1. ใฝ่เรียนรู้	31 (30.7)	46 (45.5)	24 (23.8)	-	-
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	43 (42.6)	34 (33.7)	24 (23.8)	-	-
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	35 (34.7)	54 (53.5)	12 (11.9)	-	-
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	39 (38.6)	40 (39.6)	22 (21.8)	-	-
5. รักความเป็นไทย	37 (36.6)	42 (41.6)	22 (21.8)	-	-
6. การมีวินัย	39 (38.6)	41 (40.6)	21 (20.8)	-	-
7. ความรับผิดชอบ	42 (41.6)	32 (31.7)	27 (26.7)	-	-
8. ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน	32 (31.7)	55 (54.5)	14 (13.9)	-	-

ระดับชั้น/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ และสามารถแนะนำและชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติได้	ปฏิบัติด้วยตนเองจนเป็นนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี	ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นคอยเตือน หรือแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นเป็นผู้สั่ง กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง	39 (38.6)	47 (46.5)	15 (14.9)	-	-
10. ความสามัคคี	43 (42.6)	32 (31.7)	26 (25.7)	-	-
11. ความกตัญญูกตเวที	41 (40.6)	32 (31.7)	28 (27.7)	-	-
12. จิตสาธารณะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	40 (39.6)	36 (35.6)	25 (24.8)	-	-
1. ใฝ่เรียนรู้	23 (33.8)	33 (48.5)	12 (17.6)	-	-
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	30 (44.1)	34 (50.0)	4 (5.9)	-	-
3. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	26 (38.2)	36 (52.9)	6 (8.8)	-	-
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	29 (42.6)	32 (47.1)	7 (10.3)	-	-

ระดับชั้น/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ และสามารถแนะนำและชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติได้	ปฏิบัติด้วยตนเองจนเป็นนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี	ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นคอยเตือน หรือแนะนำ	ปฏิบัติโดยผู้อื่นเป็นผู้สั่ง กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
5. รักความเป็นไทย	30 (44.1)	22 (32.4)	16 (23.5)	-	-
6. การมีวินัย	32 (47.1)	19 (27.9)	17 (25.0)	-	-
7. ความรับผิดชอบ	25 (36.8)	34 (50.0)	9 (13.2)	-	-
8. ขยันมุ่งมั่นในการทำงาน	29 (42.6)	30 (44.1)	9 (13.2)	-	-
9. ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง	28 (41.2)	34 (50.0)	6 (8.8)	-	-
10. ความสามัคคี	28 (41.2)	24 (35.3)	16 (23.5)	-	-
11. ความกตัญญูกตเวที	30 (44.1)	23 (33.8)	15 (22.1)	-	-
12. จิตสาธารณะ	31 (45.6)	25 (36.8)	12 (17.6)	-	-